Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

27. dubna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 63 SFEU – Volný pohyb kapitálu – Korporační daň – Zdanění příjmů z nemovitostí nacházejících se na území členského státu – Rozdílné zacházení mezi rezidentními a nerezidentními fondy – Osvobození pouze rezidentních fondů od daně – Srovnatelnost situací – Zohlednění daňového režimu investorů – Absence – Odůvodnění – Nezbytnost zachovat soudržnost vnitrostátního daňového systému – Nezbytnost zachovat vyvážené rozdělení daňové pravomoci mezi členskými státy – Absence“

Ve věci C-537/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Bundesfinanzhof (Spolkový finanční soud, Německo) ze dne 18. prosince 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 21. října 2020, v řízení

L Fund

proti

Finanzamt D,

za účasti:

Bundesministerium der Finanzen,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev, předseda senátu, P. G. Xuereb (zpravodaj), T. von Danwitz, A. Kumin a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

za soudní kancelář: S. Beer, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. října 2022,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za L Fund: K. Rohde, Rechtsanwalt,

* Jednací jazyk: němčina.

– za německou vládu: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: B. Martenczuk, W. Roels a V. Uher, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 63 SFEU.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností L Fund a Finanzamt D (finanční úřad D, Německo) ve věci povinnosti fondu L Fund ke korporační dani za zdaňovací období 2008 až 2010 (dále jen „sporná zdaňovací období“).

Právní rámec

Německé právo

3 Ustanovení § 1 odst. 1 bodu 5 Körperschaftsteuergesetz (zákon o korporační dani), ve znění platném během sporných zdaňovacích období (dále jen „KStG“), stanoví:

„Neomezená daňová povinnost

1. Neomezenou povinnost ke korporační dani mají právnické osoby, sdružení osob a majetkové podstaty, jejichž vedení nebo sídlo se nachází v tuzemsku:

[…]

5) sdružení bez právní subjektivity, instituce, nadace a jiná účelová sdružení majetku podle soukromého práva“.

4 Ustanovení § 2 bodu 1 KStG stanoví:

„Omezená daňová povinnost

Omezenou povinnost ke korporační dani mají:

1) právnické osoby, sdružení osob a majetkové podstaty, jejichž vedení nebo sídlo se nenachází v tuzemsku, pokud jde o jejich tuzemské příjmy“.

5 Ustanovení § 1 Investmentsteuergesetz 2004 (zákon o dani z investic z roku 2004), ve znění platném během sporných zdaňovacích období (dále jen „InvStG 2004“), nadepsané „Oblast působnosti a definice“, zní:

„Tento zákon se vztahuje na:

1) subjekty kolektivního investování podle vnitrostátního práva, pokud mají formu kolektivního investičního fondu ve smyslu § 2 odst. 1 Investmentgesetz [zákona o investicích, dále jen ‚InvG‘] nebo akciové investiční společnosti ve smyslu § 2 odst. 5 [InvG] (investiční společnost založená podle vnitrostátního práva), jakož i podíly v nich držené (podíly v subjektech kolektivního investování založených podle vnitrostátního práva);

2) zahraniční subjekty kolektivní investování a podíly v nich držené ve smyslu § 2 odst. 8 a 9 [InvG].

[…]“

6 Ustanovení § 2 InvStG 2004, nadepsané „Výnosy z podílů“, v odstavci 1 stanoví:

„Výnosy vyplacené z podílů v subjektech kolektivního investování a výnosy obdobné vyplaceným výnosům, jakož i mezitímní zisk patří mezi příjmy z kapitálového majetku ve smyslu § 20 odst. 1 bodu 1 Einkommensteuergesetz [(zákon o dani z příjmů, dále jen ‚EStG‘)] […]“

7 Ustanovení § 4 InvStG 2004, nadepsané „Příjmy ze zahraničí“, v odstavci 2 stanoví:

„Zahrnují-li výnosy vyplacené z podílů v subjektech kolektivního investování nebo výnosy obdobné vyplaceným výnosům příjmy pocházející z jiného státu, které v tomto státě podléhají dani, kterou lze podle § 34c odst. 1 [EStG] nebo § 26 odst. 1 [KStG] nebo podle smlouvy o zamezení dvojímu zdanění odpočíst od daně z příjmů fyzických osob nebo od korporační daně, započítá se u investorů s neomezenou daňovou povinností vyměřená a zaplacená zahraniční daň snížená o nárok na slevu na dani do části daně z příjmů fyzických osob nebo korporační daně, která odpovídá takovýmto zahraničním příjmům zvýšeným o poměrnou část zahraniční daně. […] Pokud výnosy vyplacené z podílů v zahraničních subjektech kolektivního investování a příjmy obdobné takovýmto vyplaceným výnosům zahrnují příjmy podléhající dani z příjmů z kapitálového majetku v Německu, považující se tyto příjmy, jakož i daň z nich odvedená v Německu pro účely jejich odpočtu v rámci použití § 7 odst. 1, za zahraniční příjmy a daně ve smyslu první věty. […]“

8 Ustanovení § 7 InvStG 2004, nadepsané „Daň z příjmů z kapitálového majetku“, v odst. 1 bodě 1 stanoví:

„Srážkové dani z příjmů z kapitálového majetku podléhají:

1) výnosy vyplacené ve smyslu § 2 odst. 1 […]“

9 Ustanovení § 11 InvStG 2004, nadepsané „Účelové sdružení majetku, osvobození od daně a daňová kontrola“, v odstavci 1 stanoví:

„Se statuárními subjekty kolektivního investování otevřeného typu, které upravuje vnitrostátní právo, se zachází stejně jako s účelovým sdružením majetku ve smyslu § 1 odst. 1 bodu 5 [KStG]. Jsou osvobozeny od korporační daně a od daně z živnostenského podnikání. Druhá věta se vztahuje i na akciové investiční společnosti. […]“

10 Ustanovení § 15 InvStG 2004, nadepsané „Specializované statutární subjekty kolektivního investování otevřeného typu upravené vnitrostátním právem“, v odstavci 2 uvádí:

„Příjmy z pronájmu a nájmu nemovitostí a věcných práv, jež jsou považovány za nemovitosti nacházející se v tuzemsku, jakož i zisky z transakcí soukromého prodeje těchto nemovitostí a páv se vykazují samostatně. Tyto příjmy se považují za příjmy přímo dosažené investorem s omezenou daňovou povinností ve smyslu § 49 odst. 1 bodu 2 písm. f), § 49 odst. 1 bodu 6 nebo § 49 odst. 1 bodu 8 [EStG]. Totéž platí pro použití ustanovení smluv o zamezení dvojího zdanění. Ustanovení § 7 se uplatní *mutatis mutandis* se sazbou daně z příjmů z ve výši 25 % a srážkovou daní z kapitálových výnosů investiční společností. […]“

11 Ustanovení § 2 odst. 8 a 9 InvG, ve znění platném během sporných zdaňovacích období, zní následovně:

„8. Zahraniční subjekty kolektivního investování jsou subjekty kolektivního investování ve smyslu § 1 druhé věty, které se řídí právem jiného státu. Má se za to, že jsou v souladu se zásadou rozložení rizik, i když se ve značné míře skládají z podílů na jedné nebo více jiných investicích a tyto jiné investice jsou investovány přímo nebo nepřímo v souladu s touto zásadou.

9. Podíly v zahraničních subjektech kolektivního investování jsou podíly v zahraničních subjektech kolektivního investování emitované podnikem se sídlem v zahraniční (zahraniční investiční společnost), za jejichž vrácení může investor požadovat protihodnotou náhradu, nebo jejichž zpětný odkup nemůže požadovat, přičemž zahraniční investiční společnost v takovém případě podléhá prudenčnímu dohledu nad aktivy určenými ke kolektivnímu investování ve státě, v němž má sídlo.“

Lucemburské právo

12 La loi du 13 février 2007 relative aux fonds d’investissement spécialisés (zákon o specializovaných investičních fondech ze dne 13. února 2007) (*Mémorial* A 2007, č. 13) v čl. 66 odst. 1 stanoví, že „[k]romě daně z kapitálových vkladů v občanských a obchodních společnostech a daně z předplatného podle článku 68 [tohoto zákona] nepodléhají specializované investiční fondy, na které se vztahuje tento zákon, žádné jiné dani“.

Spor v původním řízení, předběžná otázka a řízení před Soudním dvorem

13 Žalobce v původním řízení, L Fund, je nemovitostním investičním fondem založeným podle lucemburského práva ve formě specializovaného investičního fondu, jehož sídlo ani vedení se nenachází v Německu.

14 L Fund je uzavřený fond, jehož členy jsou pouze dva institucionální investoři, jejichž sídlo ani vedení se nenachází v Německu.

15 Podle lucemburského práva nepodléhá L Fund jakožto specializovaný investiční fond dani v Lucembursku, s výjimkou daně z kapitálových vkladů v občanských a obchodních společnostech a daně z předplatného podle článku 68 zákona o specializovaných investičních fondech. Podle tohoto práva nepodléhají dividendy vyplácené fondem L Fund srážkové dani v Lucembursku a nejsou zdanitelné na úrovni investorů-nerezidentů.

16 Ve sporných zdaňovacích obdobích dosahoval L Fund příjmy z pronájmu svých nemovitostí nacházejících se v Německu a z prodeje některých z nich.

17 V červenci 2013 podal daňová přiznání ke korporační dani za sporná zdaňovací období z důvodu své omezené povinnosti k této dani, přičemž upřesnil, že podle jeho názoru nepodléhá korporační dani v Německu.

18 Finanční úřad D měl však za to, že L Fund omezeně podléhá korporační dani, a vydal daňové výměry za sporná zdaňovací období.

19 L Fund napadl tyto výměry u Finanzgericht Münster (finanční soud v Münsteru, Německo), který rozsudkem ze dne 20. dubna 2017 tyto výměry v podstatě potvrdil.

20 L Fund podal proti tomuto rozsudku opravný prostředek „Revision“ k Bundesfinanzhof (Spolkový finanční soud, Německo), který je předkládajícím soudem v projednávané věci.

21 Tento soud poznamenává, že podle § 2 bodu 1 KStG má L Fund, jehož sídlo ani vedení se nenachází v Německu, omezenou povinnost ke korporační dani, pokud jde o veškeré příjmy, kterých dosáhl na území tohoto členského státu. Nevztahuje se na něj žádné osvobození osobní nebo věcné povahy. Na rozdíl od otevřených podílových fondů upravených vnitrostátním právem totiž L Fund nemůže mít nárok na osvobození od korporační daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004, neboť podle § 1 odst. 1 bodu 2 InvStG 2004 ve spojení s § 2 odst. 8 InvG, v jeho znění platném během sporných zdaňovacích období, je L Fund zahraničním fondem.

22 V této souvislosti si uvedený soud klade otázku, zda je vyloučení zahraničního fondu z nároku na toto osvobození slučitelné s unijním právem.

23 V tomto ohledu poukazuje na existenci rozdílných stanovisek a uvádí, že z důvodu zvláštností německého daňového práva by toto vyloučení mohlo být slučitelné s článkem 63 SFEU.

24 Pokud jde o tyto zvláštnosti, předkládající soud vysvětluje, že osvobození fondů, které se řídí vnitrostátním právem, od korporační daně podle § 11 odst. 1 druhé věty InvStG 2004 představuje provedení zásady transparentnosti, podle níž jsou příjmy zdaňovány pouze jednou na úrovni investorů. Podle § 2 odst. 1 InvStG 2004 musí tyto fondy platit daň z dividend, které jsou jim vypláceny, nebo z příjmů odpovídajících takovému vyplavení, jedná-li se o fond, který hromadí získané výnosy.

25 V případě specializovaných nemovitostních investičních fondů podle vnitrostátního práva, které v souladu s § 15 odst. 2 druhou větou InvStG 2004 sdružují výlučně zahraniční investory, jsou příjmy z nemovitostí dosažené takovým fondem na německém území přímo přičteny dotčeným investorům-nerezidentům jako vlastní a částečně zdanitelné příjmy. Za účelem zajištění zdanění investorů-nerezidentů má fond povinnost provést srážku daně podle § 15 odst. 2 čtvrté věty InvStG 2004.

26 Předkládající soud uvádí, že uplatnění zásady transparentnosti odpovídá vůli německého zákonodárce zabránit tomu, aby se investoři-nerezidenti, kteří by v případě, že by investovali přímo do nemovitostí nacházejících se v tuzemsku, měli omezenou daňovou povinnost, vyhnuli takému zdanění tím, že uvedenou investici uskuteční prostřednictvím specializovaného nemovitostního investičního fondu. Zásada transparentnosti by vedla k tomu, že by investoři-nerezidenti byli zdaněni tak, jako kdyby investovali přímo.

27 Naproti tomu v případě specializovaných nemovitostních investičních fondů-nerezidentů jsou příjmy z nemovitostí dosažené na německém území zdaňované fondem, který podléhá korporační dani, jelikož se na něj nevztahuje osvobození od daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004, zatímco investoři-nerezidenti tohoto fondu nepodléhají dani, neboť se § 15 odst. 2 druhá věta InvStG 2004 vztahuje pouze na specializované nemovitostní investiční fondy podle vnitrostátního práva.

28 V obou případech jsou tedy příjmy dosažené investory-nerezidenty v Německu zdaněny pouze jednou, ale na různých úrovních. Tento rozdíl v daňovém zacházení vyplývá z toho, že v případě specializovaných nemovitostních investičních fondů-nerezidentů, které sdružují investory-nerezidenty, nemůže německý zákonodárce z důvodu zásady teritoriality veřejné moci zaručit prostřednictvím srážkové daně, právo Spolkové republiky Německo, jakožto členského státu, na jehož území se nacházejí dotčené nemovitosti, zdanit tyto investory-nerezidenty.

29 V projednávané věci tak L Fund jakožto zahraniční specializovaný nemovitostní investiční fond podléhá korporační dani z příjmů z nemovitostí nacházejících se v Německu, kdežto jeho dva institucionální investoři-nerezidenti nepodléhají dani v tomto členském státě.

30 Naproti tomu srovnatelný specializovaný nemovitostní investiční fond podle vnitrostátního práva, který sdružuje dva institucionální investory-nerezidenty, nepodléhá v Německu korporační dani z těchto příjmů z důvodu jejich přičtení těmto investorům.

31 S ohledem na výše uvedené si předkládající soud zaprvé klade otázku, zda osvobození od daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004 představuje omezení pohybu kapitálu ve smyslu čl. 63 odst. 1 SFEU. Uvedený soud má pochybnosti o tom, zda by toto osvobození od daně mohlo odradit investory-nerezidenty od investování do nemovitostí nacházejících se na německém území, jelikož příjmy dosažené z takových nemovitostí jsou zdaněny pouze jednou, a to jak v případě specializovaných nemovitostních investičních fondů-rezidentů, tak v případě nerezidentů, avšak k tomuto zdanění dochází na různých úrovních.

32 Kromě toho není jisté ani to, zda má uvedené ustanovení za účinek odrazovat tuzemské investory od nabývání podílů ve specializovaných nemovitostních investičních fondech-nerezidentech. Dvojí zdanění vyplývající z omezeného zdanění těchto fondů z titulu korporační daně a z toho, že tito investoři podléhají dani z příjmů z kapitálového majetku z dividend vyplácených uvedenými fondy, je z velké části odstraněno na základě odpočtu stanoveného v § 4 odst. 2 sedmé větě InvStG 2004. Navíc, pokud by specializovaný fond sloužil jako investiční nástroj pro velmi omezený okruh institucionálních investorů za účelem investování se specifickým cílem, mohla by být přítomnost potenciálních tuzemských institucionálních investorů považována za čistě teoretickou možnost.

33 Zadruhé si předkládající soud klade otázku, zda se specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti a specializované nemovitostní investiční fondy podle vnitrostátního práva nacházejí ve srovnatelné situaci. Podle uvedeného soudu nepodléhají specializované nemovitostní investiční fondy podle vnitrostátního práva, které sdružují institucionální investory-nerezidenty, korporační daní z důvodu přímého přiřazení příjmů z nemovitostí investorům-nerezidentům, stanoveného v § 15 odst. 2 druhé větě InvStG 2004, a výslovnému omezenému zdanění příjmů korporační daní, což prokazuje, že vnitrostátní zákonodárce zvolil daňovou situaci investorů jako rozlišovací kritérium pro určení použitelného daňového zacházení a že zdanění příjmů z nemovitostí není určováno na úrovni fondu, ale podle bydliště či sídla investorů.

34 Zatřetí si předkládající soud klade otázku, zda osvobození pouze fondů-rezidentů od daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004 může být odůvodněno naléhavými důvody obecného zájmu.

35 Podle tohoto soudu se lze za účelem odůvodnění vyloučení specializovaných nemovitostních investičních fondů-nerezidentů z uvedeného osvobození dovolávat nutnosti zajistit vyvážené rozdělení zdaňovací pravomoci mezi členskými státy, neboť zdanění příjmů z nemovitostí nacházejících se na území členského státu na úrovni uvedených fondů umožňuje zaručit právo tohoto členského státu zdanit tyto nemovitosti, přičemž toto právo nemůže být zaručeno na úrovni zdanění jeho investorů-nerezidentů.

36 Kromě toho by podle předkládajícího soudu vyloučení L Fund z nároku na uvedené osvobození od daně mohlo být odůvodněno nezbytností zachovat soudržnost daňového systému, jelikož uvedené osvobození specializovaných nemovitostních investičních fondů podle vnitrostátního práva je kompenzováno přímým zdaněním institucionálních investorů-nerezidentů těchto fondů, v souladu s § 15 odst. 2 druhou větou InvStG 2004.

37 A nakonec začtvrté si předkládající soud klade otázku, zda odmítnutí přiznat nárok na osvobození specializovaným nemovitostním investičním fondům-nerezidentům nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění soudržnosti německého daňového systému v oblasti investic.

38 Za těchto podmínek se Bundesfinanzhof (Spolkový finanční soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 56 ES (nyní článek 63 SFEU) právní úpravě členského státu, podle níž jsou specializované nemovitostní investiční fondy podle vnitrostátního práva s výlučně zahraničními investory osvobozeny od korporační daně, kdežto zahraniční specializované nemovitostní investiční fondy s výlučně zahraničními investory podléhají ohledně svých příjmů z pronájmu dosažených v tuzemsku omezené povinnosti ke korporační dani?“

39 Po doručení rozsudku ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN (C-545/19, EU:C:2022:193), předkládajícímu soudu tento soud dopisem ze dne 25. dubna 2022 informoval Soudní dvůr, že trvá na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

K předběžné otázce

40 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 63 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které stanoví, že specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti omezeně podléhají korporační dani z příjmů z nemovitostí, které dosahují na území tohoto členského státu, zatímco specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenti jsou od této daně osvobozeny.

41 Podle judikatury Soudního dvora musí členské státy při výkonu své pravomoci v oblasti přímých daní dodržovat unijní právo, a zejména základní svobody zaručené Smlouvou o FEU [rozsudek ze dne 29. dubna 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Příjmy vyplácené SKIPCPR), C-480/19, EU:C:2021:334, bod 25].

42 Článek 63 odst. 1 SFEU obecně zakazuje omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy. Mezi opatření zakázaná podle tohoto ustanovení jakožto omezení pohybu kapitálu patří ta, která mohou od investování v členském státě odradit osoby, které nejsou v tomto státě rezidenty, nebo odradit osoby-rezidenty v uvedeném členském státě od investování v jiných státech [rozsudek ze dne 29. dubna 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Příjmy vyplácené SKIPCPRR), C-480/19, EU:C:2021:334, bod 26].

43 Podle čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU však není článkem 63 SFEU dotčeno právo členských států uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky, kteří se nenacházejí v téže situaci, pokud jde o jejich místo bydliště nebo sídlo či místo, kde je jejich kapitál investován.

44 Toto ustanovení musí být jakožto výjimka ze základní zásady volného pohybu kapitálu vykládáno striktně. Nemůže tudíž být vykládáno v tom smyslu, že jakékoli daňové předpisy obsahující rozlišení mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště či sídla nebo státu, kde investují svůj kapitál, jsou automaticky slučitelné se Smlouvou o FEU. Výjimka stanovená v čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU je totiž sama omezena článkem 65 odst. 3 SFEU, který stanoví, že vnitrostátní ustanovení uvedená v odstavci 1 tohoto článku „nesmějí představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb ve smyslu článku 63 [SFEU]“ (rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 41 a citovaná judikatura).

45 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že je tudíž třeba odlišit rozdílné zacházení přípustné na základě čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU od diskriminace zakázané článkem 65 odst. 3 SFEU. Aby přitom mohly být vnitrostátní daňové předpisy považovány za slučitelné s ustanoveními Smlouvy o FEU týkajícími se volného pohybu kapitálu, je třeba, aby se rozdílné zacházení, které stanoví, týkalo situací, které nejsou objektivně srovnatelné, nebo aby bylo odůvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu (rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 42 a citovaná judikatura).

46 Je tedy třeba přezkoumat nejprve existenci rozdílného zacházení, dále eventuální srovnatelnost situací a konečně případně možnost odůvodnit rozdílné zacházení.

K existenci omezení volného pohybu kapitálu

47 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle německých právních předpisů dotčených v původním řízení jsou specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenti osvobozeny od korporační daně, kdežto na specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenty se takovéto osvobození nevztahuje.

48 Specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti i rezidenti tak podléhají, pokud jde o daňová pravidla, která se na ně vztahují, rozdílnému zacházení, které je nevýhodné pro specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenty.

49 Takové rozdílné daňové zacházení může odradit na jedné straně specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenty od investování do nemovitostí nacházejících se v Německu a na druhé straně investory s bydlištěm či sídlem v Německu od využívání specializovaných nemovitostních investičních fondů nerezidentů pro takové investice (v tomto smyslu viz

rozsudky ze dne 10. května 2012, Santander Asset Management SGIIC a další, C-338/11 až C-347/11, EU:C:2012:286, bod 17, a ze dne 21. června 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, bod 44).

50 Tento závěr nemůže být zpochybněn zohledněním zdanění dividend vyplácených investorům specializovaných nemovitostních investičních fondů-rezidentů, jelikož německé právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení nepodmiňují osvobození těchto fondů od daně tím, aby veškeré příjmy z nemovitostí byly zdaněny na úrovni jejich investorů.

51 V případě specializovaných nemovitostních investičních fondů-nerezidentů s investory s bydlištěm či sídlem v Německu totiž z tohoto rozhodnutí vyplývá, že kromě omezeného zdanění těchto fondů z titulu korporační daně podléhají tito investoři, kteří mají neomezenou povinnost ke korporační dani, rovněž dani z příjmů z kapitálového majetku, pokud jde o dividendy vyplácené uvedenými fondy.

52 Odpočet stanovený v § 4 odst. 2 sedmé větě InvStG 2004 má zajisté za cíl odstranit toto dvojí zdanění. Ze spisu však vyplývá, že úplné odstranění uvedeného dvojího zdanění ve skutečnosti závisí na konkrétní daňové situaci každého držitele podílů, a je tedy nejisté. Německá vláda ostatně na jednání tvrdila, že podle jejich daňové situace mohou být investoři-rezidenti specializovaných nemovitostních investičních fondů-nerezidentů, znevýhodněni oproti investorům-rezidentům specializovaných nemovitostních investičních fondů-rezidentů.

53 Za těchto okolností je třeba dovodit, že takové právní předpisy, jako jsou německé právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení, představují omezení volného pohybu kapitálu, které je v zásadě zakázáno článkem 63 SFEU.

Ke srovnatelnosti situací

54 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že srovnatelná povaha či nikoliv přeshraniční situace s vnitrostátní situací se musí posuzovat s ohledem na cíl sledovaný dotčenými vnitrostátními ustanoveními, jakož i na jejich předmět a obsah, a že za účelem posouzení toho, zda rozdílné zacházení vyplývající z dotčených právních předpisů odráží objektivní rozdíl v situaci, musí být brána v úvahu pouze relevantní rozlišovací kritéria stanovená takovými právními předpisy [rozsudek ze dne 29. dubna 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Příjmy vyplácené SKIPCPR), C-480/19, EU:C:2021:334, bod 49 a citovaná judikatura].

55 Pokud jde o cíle sledované ustanoveními německého práva dotčenými ve věci v původním řízení, z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že příjmy z nemovitostí specializovaných nemovitostních investičních fondů-rezidentů sdružujících institucionální investory-nerezidenty jsou zdaňovány korporační daní nikoli na úrovni fondu, ale na úrovni investorů, za účelem provedení zásady transparentnosti, podle níž jsou příjmy zdaňovány pouze jednou, jakož i zajištění rovného zacházení s přímými investicemi a investicemi uskutečněnými prostřednictvím investičního fondu. Tato ustanovení tím, že zdaňují příjmy z nemovitostí rezidentních fondů pouze na úrovni investorů, mají zabránit kumulaci daňových odvodů na úrovni fondů a na úrovni investorů.

56 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, rovněž vyplývá, že specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti, které sdružují investory-nerezidenty, jsou zdaňovány na úrovni fondu, a nikoli investorů, jelikož německý zákonodárce nemůže z důvodu zásady teritoriality

veřejné moci prostřednictvím srážkové daně zaručit právo Spolkové republiky Německo, jakožto členského státu, na jehož území se nacházejí dotčené nemovitosti, zdanit tyto investory-nerezidenty.

57 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že jediné rozlišovací kritérium stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004 je založeno na místě sídla fondů, jelikož se osvobození od korporační daně stanovené v tomto ustanovení vztahuje pouze na fondy upravené vnitrostátním právem, přičemž investiční fondy, které se řídí právem jiného státu, jsou vyloučeny z nároku na toto osvobození. Obdobně se § 15 odst. 2 druhá věta InvStG 2004 vztahuje pouze na specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenty.

58 Je přitom třeba zaprvé uvést, že specializovaný nemovitostní investiční fond-nerezident může mít rovněž investory s bydlištěm či sídlem v Německu, jejichž příjmy může Spolková republika Německo podrobit své daňové pravomoci. Z tohoto hlediska se specializovaný nemovitostní investiční fond-nerezident nachází v situaci objektivně srovnatelné se situací specializovaného nemovitostního investičního fondu-rezidenta (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 69 a citovaná judikatura).

59 Zadruhé se rezidentní a nerezidentní fondy nacházejí ve srovnatelné situaci s ohledem na cíl sledovaný zásadou transparentnosti, a sice zajistit rovné zacházení s přímými investicemi a investicemi uskutečněnými prostřednictvím investičního fondu. Za účelem dosažení tohoto cíle jsou totiž příjmy rezidentních fondů z nemovitostí zdaňovány pouze na úrovni jejich investorů.

60 Zatřetí cíle přenesení úrovně zdanění fondů na investora lze rovněž dosáhnout u nerezidentních fondů tím, že osvobození od korporační daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004 bude podmíněno zdaněním investorů těchto fondů. Ačkoli Spolková republika Německo nemůže zdanit investory-nerezidenty, taková nemožnost je v souladu s logikou přesunutí úrovně zdanění fondu na investora.

61 Za těchto podmínek se jeví, že vyhrazení možnosti získat osvobození od srážkové daně jen specializovaným nemovitostním investičním fondům-rezidentům není odůvodněna objektivním rozdílem v situaci mezi těmito fondy a těmi, které jsou rezidenty v jiném členském státě než ve Spolkové republice Německo (obdobně viz rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 70 a citovaná judikatura).

62 S ohledem na cíle německých právních předpisů dotčených ve věci v původním řízení a na rozlišovací kritérium stanovené těmito právními předpisy se tudíž rezidentní a nerezidentní fondy nacházejí ve srovnatelné situaci.

63 Kromě toho ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 2. června 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402), na kterou poukázala německá vláda, Soudní dvůr rozhodl, že rozdílné zacházení se zdaněním dividend vyplácených penzijním fondům podle toho, zda tyto fondy mají postavení rezidenta, či nerezidenta, vyplývající z použití dvou různých metod zdanění na tyto fondy, bylo odůvodněno rozdílností situací těchto dvou kategorií daňových poplatníků s ohledem na cíl sledovaný vnitrostátní právní úpravou dotčenou v této věci, jakož i její předmět a obsah (rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 51).

64 V uvedené věci však byly rezidentní a nerezidentní fondy, které byly penzijními fondy, samy zdaněny, avšak rozdílným způsobem, s ohledem na cíl dotčených vnitrostátních právních předpisů, kterým bylo zavést v rámci důchodového systému neutrální zdanění různých druhů aktiv a všech dotčených forem důchodového spoření, nezávisle na ekonomické situaci, neboť dotčený stát nemohl tento cíl zaručit stejným zdaněním rezidentních a nerezidentních fondů.

65 V projednávané věci jsou přitom rezidentní fondy osvobozeny od korporační daně a nepodléhají žádnému jinému druhu daně.

K existenci naléhavého důvodu obecného zájmu

66 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora lze omezení volného pohybu kapitálu připustit tehdy, jestliže je založeno na naléhavých důvodech obecného zájmu, je způsobilé zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 75 a citovaná judikatura).

67 V projednávané věci německá vláda v písemném vyjádření tvrdí, že za předpokladu, že německé právní předpisy dotčené v původním řízení představují omezení volného pohybu kapitálu, je toto omezení odůvodněno s ohledem na dva naléhavé důvody obecného zájmu, a sice zaprvé na nezbytnost chránit soudržnost vnitrostátního daňového systému a zadruhé na nutnost chránit vyvážené rozdělení daňové pravomoci mezi členskými státy.

K nezbytnosti chránit soudržnost vnitrostátního daňového systému

68 Je třeba připomenout, že i když Soudní dvůr rozhodl, že nezbytnost chránit soudržnost vnitrostátního daňového systému může odůvodnit vnitrostátní právní úpravu, která může omezit základní svobody, upřesnil, že má-li obstát argument založený na takovém odůvodnění, je třeba, aby byla prokázána bezprostřední souvislost mezi dotyčnou daňovou výhodou a kompenzací této výhody určitou daňovou zátěží, přičemž bezprostřednost této souvislosti musí být posuzována s ohledem na cíl dotčených právních předpisů [rozsudky ze dne 16. prosince 2021, UBS Real Estate, C-478/19 a C-479/19, EU:C:2021:1015, body 65 a 66, a ze dne 7. dubna 2022, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Osvobození investičních fondů zřízených podle smluvního práva od daně), C-342/20, EU:C:2022:276, body 91 a 92 a citovaná judikatura].

69 Předkládající soud a německá vláda mají za to, že taková souvislost existuje, jelikož daňové zvýhodnění, které představuje osvobození rezidentních fondů od daně, je kompenzováno přímým zdaněním institucionálních investorů-nerezidentů těchto fondů, jelikož § 15 odst. 2 druhá věta InvStG 2004 stanoví přímé přiřazení příjmů z nemovitostí investorům-nerezidentům. Za účelem zajištění zdanění investorů-nerezidentů mají uvedené fondy povinnost provést srážku daně podle § 15 odst. 2 čtvrté věty InvStG 2004. Kromě toho, pokud by mělo být zohledněno osvobození od daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004, bylo by toto osvobození kompenzováno zdaněním investorů podle § 2 odst. 1 InvStG 2004, kteří podléhají srážkové dani ve smyslu § 7 InvStG 2004.

70 V tomto ohledu je třeba uvést, že osvobození od daně stanovené v § 11 odst. 1 druhé větě InvStG 2004 sice podle tohoto ustanovení výslovně nepodléhá podmínce, že zdanění investorů fondu umožňuje kompenzovat toto osvobození od daně, taková souvislost může nicméně vyplývat z dotčeného daňového systému.

71 Je na předkládajícím soudu, který má jako jediný pravomoc vykládat vnitrostátní právo, aby určil, zda přímé přiřazení příjmů z nemovitostí investorům-nerezidentům a zdanění investorů-rezidentů rezidentních fondů kompenzuje osvobození přiznané těmto fondům. Přísluší mu zejména ověřit, zda jsou tito investoři systematicky zdaňováni a nemohou mít nárok na osvobození od uvedené daně.

72 I za předpokladu, že by taková přímá souvislost mohla vyplývat z dotčeného daňového systému, je ještě třeba ověřit, zda právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení tím, že vyhrazují možnost využívat osvobození příjmů z nemovitostí od korporační daně pouze specializovaným nemovitostním investičním fondům-rezidentům, nepřekračují rámec toho, co je nezbytné k zajištění soudržnosti tohoto daňového systému (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. června 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, bod 83).

73 V tomto ohledu je nutno podotknout, že v případě investorů-rezidentů specializovaného nemovitostního investičního fondu-nerezidenta vede zdanění tohoto fondu k ekonomickému dvojímu zdanění uvedených příjmů, neboť tyto příjmy jsou zdaněny zaprvé u uvedeného fondu a zadruhé u investora-rezidenta. Jak přitom bylo připomenuto v bodech 51 a 52 tohoto rozsudku, odstranění tohoto dvojího zdanění nelze vždy dosáhnout, což je právě v rozporu s cílem sledovaným vnitrostátními právními předpisy dotčenými ve věci v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. června 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, bod 85).

74 Kromě toho by vnitřní soudržnost daňového systému dotčeného ve věci v původním řízení mohla být zachována, pokud by specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti mohly být osvobozeny od korporační daně s výhradou, že se německé daňové orgány s plnou spoluprací těchto fondů ujistí, že investoři do uvedených fondů zaplatí daň rovnocennou dani, které podléhají investoři do specializovaného nemovitostního investičního fondu-rezidenta. Umožnit takovým specializovaným nemovitostním investičním fondům-nerezidentům, aby za těchto podmínek využily toto osvobození, by bylo méně omezujícím opatřením než současný režim (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. června 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, bod 84).

75 Nezbytnost chránit soudržnost vnitrostátního daňového systému tedy nemůže odůvodnit omezení volného pohybu kapitálu vyplývající z německých právních předpisů dotčených ve věci v původním řízení.

K nutnosti chránit vyvážené rozdělení zdaňovací pravomoci mezi členskými státy

76 Je třeba připomenout, že jak Soudní dvůr opakovaně judikoval, odůvodnění vycházející z nutnosti zachovat vyvážené rozdělení daňové pravomoci mezi členskými státy lze připustit, pokud má dotčený režim za cíl předcházet situacím, které mohou ohrozit právo členského státu uplatňovat svou daňovou pravomoc ve vztahu k činnostem vykonávaným na jeho území (rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 82 a citovaná judikatura).

77 Pokud se však členský stát rozhodl nezdanit, jako v případě dotčeném ve věci v původním řízení, tuzemské výnosy fondů-rezidentů, nemůže se dovolávat nutnosti zajistit vyvážené rozdělení daňové pravomoci mezi členskými státy, aby odůvodnil zdanění fondů-nerezidentů, kteří jsou příjemci takových výnosů (obdobně viz rozsudek ze dne 17. března 2022, AllianzGI-Fonds AEVN, C-545/19, EU:C:2022:193, bod 83 a citovaná judikatura).

78 Z toho vyplývá, že odůvodnění založené na ochraně vyváženého rozdělení daňové pravomoci mezi členskými státy rovněž nelze přijmout.

79 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 63 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, podle kterých specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti podléhají omezené povinnosti ke korporační dani z příjmů z nemovitostí, kterých dosahují na území tohoto členského státu, kdežto specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenti jsou od této daně osvobozeny.

K nákladům řízení

80 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 63 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, podle kterých specializované nemovitostní investiční fondy-nerezidenti podléhají omezené povinnosti ke korporační dani z příjmů z nemovitostí, kterých dosahují na území tohoto členského státu, kdežto specializované nemovitostní investiční fondy-rezidenti jsou od této daně osvobozeny.

Podpisy